

Nr 3

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272) jämte motioner.

Propositionen

I proposition nr 9 har Kungl. Maj:t under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 2 januari 1970 föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272).

I propositionen föreslås ändring av reglerna för beräkning av ränta på kvarstående skatt och överskjutande preliminär skatt. Bl. a. föreslås att räntesatserna höjs, för den kvarstående skatten till 12 % och för den överskjutande skatten till 7 %. Ränta avses — liksom hittills — inte skola debiteras på kvarstående skatt på 1 000 kr. eller lägre belopp. Överstiger den kvarstående skatten 1 000 kr. utgår ränta om den kvarstående skatten uppgår till minst en tiondel av den slutliga skatten eller överstiger 5 000 kr.

De nya bestämmelserna avses träda i kraft omedelbart men inte tillämpas på skatt enligt 1969 eller tidigare års taxering.

Författningsförslaget har följande lydelse.

**Förslag
till
Lag
om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272)**

Härigenom förordnas, att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen (1953: 272) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

27 §.

3 m o m.¹ Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en *femtedel* av den slutliga skatten eller med minst *tio*tusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med *nio* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, *byggnadsforskningsavgift*, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift samt annuiteter, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Har slutlig ————— första stycket.

Bestämmelserna i ————— detta moment.

69 §.

1 m o m.² Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debite-

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en *tiondel* av den slutliga skatten eller med minst *fem*tusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med *tolv* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, *redareavgift* samt annuiteter, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debite-

¹ Senaste lydelse 1968: 422.

² Senaste lydelse 1967: 625.

(Nuvarande lydelse)

ring av slutlig skatt, till den del den samma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta med *fem* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Räntebeloppet må icke överstiga 100 000 kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Har slutlig ————— första stycket.

(Föreslagen lydelse)

ring av slutlig skatt, till den del den samma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta med *sju* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Räntebeloppet må icke överstiga 100 000 kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Äldre bestämmelser tillämpas dock på skatt enligt 1969 eller tidigare års taxering.

Beträffande motiveringen för förslaget hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Med anledning av propositionen har i de likalydande motionerna I: 442 av herr Åkerlund och II: 487 av herr Wennerfors hemställts, att riksdagen måtte anta följande

Förslag

till

Lag

om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272)

Häriigenom förordnas, att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen (1953: 272) skall ha nedan angivna lydelse.

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en *femtedel* av den slutliga skatten eller med minst *tiotusen* kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med *tolv* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningskatt, ersättningskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, *redareavgift* samt annuiteter, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Har slutlig — — — första stycket.

Bestämmelserna i — — — detta moment.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta med *sju* procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Räntebeloppet må icke överstiga 100 000 kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Har slutlig — — — första stycket.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Äldre bestämmelser tillämpas dock på skatt enligt 1969 eller tidigare års taxering.

Som motivering för yrkandet har anförts följande. Den nuvarande rätten på kvarstående skatt fastställdes så tidigt som år 1957 (SFS 1957: 667). Under de år som gått har det skett en betydande justering uppåt av den allmänna räntenivån. Samtidigt har storleken av den kvarstående skatten tenderat att öka och uppgick enligt 1969 års taxering till sammanlagt 2,6 miljarder kr. Med hänsyn dels till detta, dels till betydelsen av att inbetalningarna av fyllnadsskatt sker i beräknad omfattning är de föreslagna räntehöjningarna godtagbara.

Finansministern föreslår emellertid också ändrade regler för skyldighet att erlægga ränta. Denna skyldighet föreslås inträda om den slutliga skatten överstiger den preliminära med minst en tiondel eller med minst 5 000 kr.

En sådan ändring av ränteberäkningsreglerna betyder att ett ökat antal skattskyldiga kommer att drabbas av ränta på kvarstående skatt. Med hänsyn dels till svårigheterna att exakt beräkna sin skatt, dels till det merarbete för skattemyndigheterna som förslaget kommer att innebära kan en ändring på denna punkt inte anses motiverad.

Utskottet

Enligt nuvarande bestämmelser i uppbördsförordningen utgår ränta på den kvarstående skatt eller överskjutande preliminära skatt, som framkommer vid avräkningen mellan preliminär och slutlig skatt. Om den slutliga skatten överstiger den erlagda preliminära skatten med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst 10 000 kr. utgår ränta på den kvarstående skatten. Räntan utgör 9 % — beräknad för en tid av ett år — av den del av den kvarstående skatten som överstiger 1 000 kr. Om endera av två samtaxerade makar påförts kvarskatteränta, kan länsstyrelsen efter ansökan helt eller delvis befria från ränta i det fall att ränta inte skulle ha påförts eller ha påförts med lägre belopp, om ränteberäkningen gjorts för makarna gemensamt. På överskjutande skatt utgår ränta med 5 % räknat på den del av beloppet som överstiger 1 000 kr. men med högst 100 000 kr. Vid beräkning av ränta på kvarstående och överskjutande skatt tas inte hänsyn till preliminär skatt som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

I syfte att stimulera till ökad fyllnadsinbetalning av skatt föreslås i propositionen att räntan på kvarstående skatt höjs till 12 % och att skyldighet

att erlægga sådan ränta inträder om den slutliga skatten överstiger den preliminära skatten med minst en tiondel av den slutliga skatten eller med minst 5 000 kr. Dessutom föreslås att räntan på överskjutande skatt höjs till 7 %.

I motionerna I: 442 och II: 487 yrkas att nuvarande spärregler för skyldighet att erlægga ränta på kvarstående skatt skall bibehållas oförändrade. Som motivering för yrkandet anförs att ett bifall till propositionen i denna del skulle medföra att ett ökat antal skattskyldiga drabbas av räntepåföringar, att beräkningarna av fyllnadsinbetalningar försvåras och att uppbördsmyndigheterna förorsakas merarbete.

Storleken av den kvarstående skatten har successivt ökat och uppgick enligt 1968 års taxering till 2,4 miljarder kr. och enligt 1969 års taxering till 2,6 miljarder kr. Den bristande överensstämmelsen mellan preliminär och slutlig skatt medför betydande olägenheter genom förskjutningen av statsinkomsterna från ett år till ett annat. Man kan inte heller bortse från att vissa skattskyldiga utnyttjar möjligheten att mildra verkningarna av rådande kreditrestriktioner och att i ett vikande konjunkturläge risk föreligger för att kvarstående skatt inte inflyter i behörig ordning. Både från statsfinansiell synpunkt och från rättvisesynpunkt är det därför angeläget att i möjligaste mån söka motverka de skattskyldigas benägenhet att bereda sig kredit på det allmännas bekostnad.

Nu gällande procentsatser för ränta på kvarstående och överskjutande skatt har gällt fr. o. m. 1958 och har bestämts med utgångspunkt från ett väsentligt lägre ränteläge än det nuvarande.

Mot bakgrunden härav är det enligt utskottets mening angeläget att reglerna för beräkning av ränta på kvarstående skatt skärps. För att stimulera till ökad fyllnadsinbetalning av skatt torde det vara nödvändigt att på sätt departementschefen föreslagit höja procentsatsen för kvarskatteräntan med tre enheter. I konsekvens härmed bör räntan på överskjutande skatt höjas med två procent. Utskottet tillstyrker således de i propositionen föreslagna procentsatserna.

I likhet med departementschefen anser utskottet det nödvändigt att också skärpa spärreglerna för skyldighet att erlægga kvarskatteränta, om det ovan angivna syftet med förslaget skall uppnås. Dessa bestämmelser har införts med hänsyn till sådana skattskyldiga, som under beskattningsåret har svårigheter att överblicka sina inkomster, och för att uppbördsmyndigheterna inte skall betungas med alltför många ränteberäkningar. Utskottet kan för sin del inte dela motionärernas uppfattning att den föreslagna skärpningen av spärreglerna skulle medföra ökade svårigheter för de skattskyldiga att beräkna sina fyllnadsinbetalningar. Efter övergången till ADB vid skatteuppbörden torde förslaget inte heller medföra något merarbete för uppbördsmyndigheterna. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen också i denna del och avstyrker således bifall till motionerna I: 442 och II: 487.

Övriga i propositionen framlagda förslag föranleder inte något särskilt yttrande från utskottets sida.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 9 och med avslag på motionerna I: 442 och II: 487 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272).

Utskottet hemställer att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 31 januari 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Wärnberg (s), Yngve Nilsson* (m), Tage Johansson (s), Wirmark* (s), Gösta Jacobsson* (m) och Stefanson (fp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), Vigelsbo* (cp), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Nyström (s), Josefsson i Halmstad (s), Sundkvist (cp) och Marcusson (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av herrar *Yngve Nilsson* (m), *Gösta Jacobsson* (m) och *Magnusson* i Borås (m), vilka — under återopande av innehållet i motionerna I: 442 och II: 487 — ansett att utskottet bort hemställa

att riksdagen — med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 9 och med bifall till motionerna I: 442 och II: 487 — antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272) med den ändringen att 27 § 3 mom. erhåller följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

(Utskottets förslag)

(Reservanternas förslag)

27 §.

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en *tiondel* av den

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en *femtedel* av

(Utskottets förslag)

slutliga skatten eller med minst femtusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med tolv procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift samt annuiteter, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Har slutlig — — — — — första stycket.

Bestämmelserna i — — — — — detta moment.

(Reservanternas förslag)

den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med tolv procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift samt annuiteter, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.